

Vindplaats: JV 2011/58
Instantie: Rechtbank Zwolle
Datum: 9 september 2010

Rolnr: AWB 09/2212, LJN BN6394
College: mr. Cornelissen
Auteur noot: H. de Voermr.Advocaat bij Everaert AdvocatenVoerdeH.

Partijen: A. en B. als wettelijk vertegenwoordigers van de minderjarige C.,
eiser,
gemachtigde: mr. C.F. Wassenaar,
tegen
de burgemeester van Zwolle,
verweerder,
gemachtigde: mr. A.W. voor 't Hekke en G.L. Reijersberg.

Trefwoorden: Naturalisatie
Optie
Staatlozen
Palestijnen

Artikelen: Staatloosheidsverdrag, art. 1.2 b
GW, art. 94
RWN, art. 6, lid 1 sub b

Samenvatting

Niet in geschil is dat eisers ouders behoren tot de bevolkingsgroep van staatloze Palestijnen uit Libanon en dat ook eiser sinds zijn geboorte staatloos is. Eiser heeft sinds zijn geboorte ononderbroken in Nederland gewoond. De rechtbank stelt vast dat, nu niet in geschil is dat voldaan wordt aan alle in art. 6.1.b RWN genoemde voorwaarden voor verkrijging van het Nederlanderschap door een schriftelijke bevestiging, behalve de voorwaarde dat de vreemdeling ten minste drie jaren toelating dient te hebben, het geschil beperkt is tot de vraag of deze voorwaarde in strijd is met een, een ieder verbindende, verdragsbepaling, als bedoeld in art. 94 Gw.

De rechtbank stelt voorop dat het Verdrag van New York, ter beperking van staatloosheid (Trb. 1985, 124), hierna te noemen het Staatloosheidsverdrag, bij Rijkswet van 19 december 1984 is goedgekeurd en op 11 augustus 1985 in werking is getreden. Bij Rijkswet van 21 december 2000 heeft Nederland tevens het Europees Verdrag inzake nationaliteit (Trb. 1998, 149) goedgekeurd. Dit verdrag is op 1 juli 2001 in werking getreden. Nu niet alle staten die partij zijn bij dit verdrag tevens partij zijn bij het Staatloosheidsverdrag, hebben de bepalingen van het Staatloosheidsverdrag hun geldigheid behouden. De rechtbank is van oordeel dat deze bepalingen uit het Staatloosheidsverdrag moeten worden aangemerkt als een ieder verbindende bepalingen van internationaal recht, als bedoeld in art. 94 Gw. De verdragsbepalingen bevatten een onvoorwaardelijk en nauwkeurig omschreven recht en zij zijn voldoende helder en concreet om in de nationale rechtsorde als zelfstandige rechtsnorm te kunnen functioneren. Aangenomen moet dan ook worden dat deze bepalingen uit het Staatloosheidsverdrag rechtstreekse werking hebben. Verweerder stelt zich op het standpunt dat de voorwaarde in art. 6.1.b RWN, dat de vreemdeling ten minste drie jaren toelating dient te hebben, in overeenstemming is met voornoemde bepalingen van het Staatloosheidsverdrag. Van bestendig verblijf (habitual residence) kan slechts sprake zijn, indien het bevoegd gezag hiermee heeft ingestemd. De rechtbank is van oordeel dat de toelatingseis niet kan worden ingelezen in het bepaalde in art.1.2b Staatloosheidsverdrag. De uitdrukking *habitually resided*, in de authentieke Engelse verdragstekst, duidt er op dat sprake dient te zijn van een situatie waarin iemand duurzaam in Nederland verblijft en hier te lande zijn maatschappelijk leven heeft ontwikkeld. Uit de verdragstekst volgt niet dat hiervoor is vereist dat het bevoegd gezag heeft ingestemd met dit duurzaam verblijf. Het bepaalde in art. 6.1b RWN, voor zover hierin vereist wordt dat de staatloze vreemdeling ten minste drie jaren toelating heeft, had dan ook buiten toepassing moeten worden gelaten, nu deze bepaling in strijd is met een, een ieder verbindende, bepaling van internationaal recht. Beroep gegrond.

1. Procesverloop

Op 11 maart 2008 heeft A ten behoeve van zijn minderjarige zoon C een schriftelijke verklaring ter verkrijging van het Nederlanderschap afgelegd. Bij besluit van 19 maart 2008 heeft verweerder geweigerd om de verkrijging van het Nederlanderschap te bevestigen. Bij brief van 28 april 2008 heeft eiser hiertegen bezwaar gemaakt. Bij besluit van 2 november 2009 heeft verweerder het bezwaar ongegrond verklaard. Bij brief van 14 december 2009 heeft eiser hiertegen beroep ingesteld.

Het beroep is op 3 september 2010 behandeld ter zitting. A is in persoon verschenen, bijgestaan door mr. Wassenaar. Verweerder heeft zich doen vertegenwoordigen door A.W. voor 't Hekke en G.L. Reijersberg.

2. Overwegingen

In geding is de vraag of het bestreden besluit in rechte kan worden gehandhaafd.

Eiser is op 21 april 2001 geboren in Z. Niet in geschil is dat eisers ouders behoren tot de bevolkingsgroep van staatloze Palestijnen uit Libanon en dat ook eiser sinds zijn geboorte staatloos is. Eiser heeft sinds zijn geboorte ononderbroken in Nederland gewoond.

Door A is op 11 maart 2008, als wettelijk vertegenwoordiger van eiser, een schriftelijke verklaring als bedoeld in artikel 6 van de Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN), ter verkrijging van het Nederlanderschap, afgelegd.

Artikel 6, eerste lid, aanhef en onder b, van de RWN bepaalt dat na het afleggen van een daartoe strekkende schriftelijke verklaring door een bevestiging als bedoeld in het derde lid het Nederlanderschap verkrijgt: - de vreemdeling die in Nederland, de Nederlandse Antillen of Aruba, is geboren, aldaar gedurende een onafgebroken periode van tenminste drie jaren toelating en hoofdverblijf heeft en sedert zijn geboorte staatloos is.

Artikel 6, derde lid, van de RWN bepaalt dat de autoriteit die de verklaring in ontvangst neemt, aan de hand van de overgelegde stukken de gronden waarop de verklaring berust beoordeelt. Indien aan de vereisten is voldaan, bevestigt zij schriftelijk de verkrijging van het Nederlanderschap.

Ingevolge het bepaalde in artikel 7 en verder van de RWN is de burgemeester aangewezen als autoriteit in de zin van artikel 6, derde lid, van de RWN.

Verweerder heeft de schriftelijke bevestiging van de verkrijging van het Nederlanderschap geweigerd, omdat niet voldaan is aan de voorwaarde in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder b, van de RWN, dat de vreemdeling tenminste drie jaren toelating dient te hebben. Niet in geschil is dat aan alle overige voorwaarden is voldaan.

Eiser stelt zich op het standpunt dat verweerder ten onrechte de bevestiging van verkrijging van het Nederlanderschap heeft geweigerd. De toelatingseis is in strijd met artikel 1 van het Verdrag van New York, ter beperking van staatloosheid.

De rechtbank stelt vast dat, nu niet in geschil is dat voldaan wordt aan alle in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder b, van de RWN genoemde voorwaarden voor verkrijging van het Nederlanderschap door een schriftelijke bevestiging, behalve de voorwaarde dat de vreemdeling tenminste drie jaren toelating dient te hebben, het geschil beperkt is tot de vraag of deze voorwaarde in strijd is met een, een ieder verbindende, verdragsbepaling, als bedoeld in artikel 94 van de Grondwet.

De rechtbank stelt voorop dat het Verdrag van New York, ter beperking van staatloosheid (Trb. 1985, 124), hierna te noemen het Staatloosheidsverdrag, bij Rijkswet van 19 december 1984 is goedgekeurd en op 11 augustus 1985 in werking is getreden.

Bij Rijkswet van 21 december 2000 heeft Nederland tevens het Europees Verdrag inzake nationaliteit (Trb. 1998, 149) goedgekeurd. Dit verdrag is op 1 juli 2001 in werking getreden. Nu niet alle staten die partij zijn bij dit verdrag tevens partij zijn bij het Staatloosheidsverdrag, hebben de bepalingen van het Staatloosheidsverdrag hun geldigheid behouden.

Artikel 1, eerste lid, aanhef en onder b, van het Staatloosheidsverdrag luidt als volgt:

"A Contracting State shall grant its nationality to a person born in its territory who would otherwise be stateless. Such nationality shall be granted:

(b) Upon an application being lodged with the appropriate authority, by or on behalf of the person concerned, in the manner prescribed by the national law. Subject to the provisions of paragraph 2 of this article, no such application may be rejected."

Artikel 1, tweede lid, aanhef en onder b, van het Staatloosheidsverdrag luidt als volgt:

"A Contracting State may make the grant of its nationality in accordance with subparagraph (b) of paragraph 1 of this article subject to one or more of the following conditions:

(b) That the person concerned has habitually resided in the territory of the Contracting State for such period as may be fixed by that State, not exceeding five years immediately preceding the lodging of the application nor the ten years in all."

De rechtbank is van oordeel dat deze bepalingen uit het Staatloosheidsverdrag moeten worden aangemerkt als een ieder verbindende bepalingen van internationaal recht, als bedoeld in artikel 94 van de Grondwet. De verdragsbepalingen bevatten een onvoorwaardelijk en nauwkeurig omschreven recht en zij zijn voldoende helder en concreet om in de nationale rechtsorde als zelfstandige rechtsnorm te kunnen functioneren.

Aangenomen moet dan ook worden dat deze bepalingen uit het Staatloosheidsverdrag rechtstreekse werking hebben.

Verweerder stelt zich op het standpunt dat de voorwaarde in in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder b, van de RWN, dat de vreemdeling tenminste drie jaren toelating dient te hebben, in overeenstemming is met voornoemde bepalingen van het Staatloosheidsverdrag. Van bestendig verblijf (habitual residence) kan slechts sprake zijn, indien het bevoegd gezag hiermee heeft ingestemd.

De rechtbank is van oordeel dat de toelatingseis niet kan worden ingelezen in het bepaalde in artikel 1, tweede lid, aanhef en onder b, van het Staatloosheidsverdrag. De uitdrukking *habitually resided*, in de authentieke Engelse verdragstekst, duidt er op dat sprake dient te zijn van een situatie waarin iemand duurzaam in Nederland verblijft en hier te lande zijn maatschappelijk leven heeft ontwikkeld. Uit de verdragstekst volgt niet dat hiervoor is vereist dat het bevoegd gezag heeft ingestemd met dit duurzaam verblijf. Het bepaalde in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder b, van de RWN, voor zover hierin vereist wordt dat de staatloze vreemdeling tenminste drie jaren toelating heeft, had dan ook buiten toepassing moeten

worden gelaten, nu deze bepaling in strijd is met een, een ieder verbindende, bepaling van internationaal recht.

Het bestreden besluit berust dan ook, in strijd met het bepaalde in artikel 7:12, eerste lid, van de Awb, niet op een deugdelijke motivering en dient te worden vernietigd.

Het beroep is daarom gegrond.

De rechtbank ziet tevens aanleiding om verweerder te veroordelen in de kosten die eiser in verband met de behandeling van het beroep redelijkerwijs heeft moeten maken. Deze kosten zijn, op basis van toekenning van 1 punt voor het beroep en 1 punt voor de behandeling ter zitting, begroot op EURO 874,= , als kosten van verleende rechtsbijstand.

3. Beslissing

De rechtbank:

- verklaart het beroep gegrond;
 - vernietigt het bestreden besluit;
 - gelast verweerder om, met inachtneming van hetgeen in deze uitspraak is overwogen, opnieuw op het bezwaar te beslissen;
- (...; red.)

Noot:

1. A. is op 21 april 2001 in Nederland geboren. Hij en zijn ouders behoren tot de bevolkingsgroep van staatloze Palestijnen uit Libanon. A. is sinds zijn geboorte staatloos en heeft altijd - nu al negen jaar - in Nederland gewoond. Op 11 maart 2008 heeft zijn vader voor hem een optieverzoek ingediend, op grond van art. 6, lid 1, aanhef en onder b Rijkswet op het Nederlanderschap 2003 (RWN). Voorwaarden om op deze grond het Nederlanderschap te verkrijgen zijn:

- als vreemdeling zijn geboren in Nederland, de Nederlandse Antillen of Aruba;
- sinds geboorte staatloos zijn, en;
- in Nederland, de Nederlandse Antillen of Aruba gedurende een onafgebroken periode van ten minste drie jaar toelating en hoofdverblijf hebben.

Het optieverzoek van A. is afgewezen omdat hij niet voldoet aan de eisen van toelating. Ook het bezwaar is om dezelfde reden ongegrond verklaard. De rechtbank stelt vast dat het geschil zich beperkt tot de vraag of de voorwaarde dat A. ten minste drie jaar toelating moet hebben in strijd is met een een ieder verbindende verdragsbepaling zoals bedoeld in art. 94 Grondwet, namelijk met art. 1 van het Staatloosheidsverdrag.

[IDAMBOSC](#) Aan alle overige voorwaarden is voldaan.

2. Eerst komt de vraag aan de orde of art. 1 Verdrag ter beperking van staatloosheid, Trb. 1967, 124, goedgekeurd bij Rijkswet van 19 december 1984, *Stb.* 627, en in werking getreden op 11 augustus 1985 (Staatloosheidsverdrag) rechtstreekse werking heeft. De rechtbank oordeelt dat dit het geval is nu deze verdragsbepalingen "een onvoorwaardelijk en nauwkeurig omschreven recht bevatten en zij voldoende helder en concreet zijn geformuleerd om in de nationale rechtsorde als zelfstandige rechtsnorm te kunnen functioneren". Art. 1 Staatloosheidsverdrag moet dan ook worden aangemerkt als een ieder verbindende bepaling van internationaal recht als bedoeld in art. 94 Gw.

3. Dan ligt de vraag voor of de eis van 'toelating', zoals gesteld in art. 6 lid 1 aanhef en onder b RWN 2003 in strijd is met art. 1 lid 2 aanhef en onder b Staatloosheidsverdrag. Voor de beantwoording van deze vraag is van belang dat het laatstgenoemde artikel vermeldt: een Verdragsluitende staat kan de verkrijging van zijn nationaliteit, krachtens een verzoek daartoe, aan (onder meer) de voorwaarde binden dat: "... *the person concerned habitually resided in the territory of the Contracting State...*". In de Nederlandse vertaling luidt deze tekst als volgt: "... *de belanghebbende... zijn gewone verblijf op het grondgebied van die Staat heeft gehad...*". De rechtbank oordeelt dat de eis van toelating in de zin van rechtmatig verblijf niet volgt uit het bepaalde in art. 1, lid 2, aanhef en onder b Staatloosheidsverdrag. De terminologie '*habitually resided*' (of in het Nederlands: '*gewoon verblijf*') duidt op een situatie waarin men duurzaam in Nederland verblijft en er zijn maatschappelijk leven heeft ontwikkeld. Volgens de rechtbank volgt uit de verdragstekst niet, dat het bevoegd gezag moet hebben ingestemd met dit duurzaam verblijf. Met andere woorden: '*habitually resided*' heeft, naar het oordeel van de rechtbank, niet de betekenis van '*rechtmatig verblijf*'. Om die reden concludeert de rechtbank dat het vereiste van drie jaar *toelating*, zoals gesteld in art. 6 lid 1 aanhef en onder b RWN 2003 in strijd is met het bepaalde in art. 1 lid 2 aanhef en onder b Staatloosheidsverdrag en verklaart het beroep gegrond.

4. Ook prof. mr. G.-R. de Groot concludeerde in zijn artikel in *Migrantenrecht* 9, 2006, 'Het optierecht van in Nederland geboren staatloze kinderen op het Nederlanderschap', p. 312-318, dat het Staatloosheidsverdrag rechtstreekse werking heeft en dat het in april 2003 ingevoerde nieuwe art. 6 lid 1 aanhef en onder b RWN 2003 in strijd is met dat Verdrag. Aan in Nederland geboren staatloze kinderen komt op grond van dit artikel een optierecht op de Nederlandse nationaliteit toe. Art. 1 lid 2 Staatloosheidsverdrag voorkomt dat dit optierecht mag worden geweigerd als het staatloze kind geen rechtmatig verblijf heeft. De gronden waarop een dergelijk optierecht mag worden afgewezen worden hierin namelijk limitatief opgesomd. De mogelijkheid om een toelatingseis te stellen ontbreekt in het Verdrag. Het in de RWN 2003 opgenomen vereiste van 'toelating' is dan ook in strijd met het Staatloosheidsverdrag. [IDACIPSC](#)

Uit de *preliminary meetings* bij het Staatloosheidsverdrag blijkt de intentie van het Verdrag, namelijk het inperken van staatloosheid. Om te voorkomen dat staatlozen zullen zijn overgelaten aan de *mercy of the states*, is de bepaling van art. 1 lid 2 in het Verdrag opgenomen: een bepaling opgenomen om juist staatlozen staatlozen in een kwetsbare positie, zoals A., te beschermen. A. is in 2001 in Nederland geboren

en woont hier al negen jaar. Hij heeft nooit ergens anders gewoond, gaat hier naar school en is hier geworteld. Zijn leven speelt zich volledig hier af. Er is geen redelijke discussie over mogelijk dat hij wellicht in een andere plaats, in een ander land, zijn hoofdverblijf zou kunnen hebben. Daarmee is ook zijn duurzame verblijf in Nederland gevestigd.

En wat is zijn alternatief? Eeuwig staatloos blijven, en niet in staat om te naturaliseren of om een verblijfsvergunning te verkrijgen? Kijken we naar de definitie van het begrip 'hoofdverblijf' in art. 1 aanhef en onder h RWN 2003, dan blijkt dat daaronder voor de toepassing van die wet wordt verstaan: de plaats waar een persoon zijn feitelijke woonstede heeft. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij het woonplaatsbegrip in art. 1:10 BW. Hoofdverblijf is een feitelijk begrip. Kijken we ook eens naar hoe 'gewoon verblijf' in het internationale recht bijvoorbeeld in het IPR, zoals in art. 8 Brussel II bis verordening, IDAOIPSC art. 5 Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996 IDARIPSC en art. 12 Uitvoeringswet internationale kinderbescherming, IDAUIPSC dan blijkt dat het ook daar eigenlijk steeds gaat om feitelijk verblijf. Het begrip 'gewone verblijfplaats' verwijst naar het centrum van iemands maatschappelijke leven of de plaats waar het leven van de betrokken minderjarige zich afspeelt. Dit zal mede kunnen blijken uit enige duurzaamheid van het feitelijk verblijf. Er wordt niet gesproken over de instemming van de autoriteiten met het verblijf. 'Gewoon verblijf' is in de genoemde internationale regelingen dus een autonoom, feitelijk begrip.

5. Er wordt op vele terreinen onderscheid gemaakt tussen verblijf en toelating: in de Vw 2000 c.a., de RWN 2003 en ook in het Europees Verdrag inzake Nationaliteit. Als de partijen bij het Staatloosheidsverdrag hadden gemeend dat het in art. 1 bedoelde verblijf rechtmatig zou moeten zijn, dan hadden zij dit ongetwijfeld opgenomen. Maar dat was hun bedoeling niet. Om die reden is het stellen van de eis van rechtmatig verblijf, daar waar feitelijk, gewoon verblijf wordt bedoeld, in strijd met het Verdrag.

6. Voor de ontwikkeling van het nationaliteitsrecht heeft de Zwolse rechtbank een mooie uitspraak gedaan. Inmiddels is echter duidelijk dat de burgemeester van Zwolle daartegen in hoger beroep is gekomen. IDA1IPSC De discussie over de betekenis van de woorden '*habitually resided*' in het Staatloosheidsverdrag is daarom nog niet ten einde.

mr. H. de Voer, Advocaat bij Everaert Advocaten

IDAMBOSC Verdrag betreffende de bevoegdheid der autoriteiten en de toepasselijke wet inzake de bescherming van minderjarigen, 's-Gravenhage 1961. (*bron*: rechtbank)

IDACIPSC (*bron*: rechtbank) *Migrantenrecht* 9, 2006, G.-R. de Groot, p. 314-315.

IDAOPISC Verordening van de Raad van 27 november 2003, PbEU L 338, betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000, gewijzigd 2 december 2004, PbEU L 367. (*bron*: rechtbank)

IDARIPSC zie noot 1. (*bron*: rechtbank)

IDAUIPSC Wet van 16 februari 2006 tot uitvoering van het op 19 oktober 1996 te 's-Gravenhage tot stand gekomen verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen alsmede van de verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van de Europese Unie van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000 (PbEU L 338), en wijziging van het Burgerlijke Wetboek, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Uitvoeringswet EG-executieverordening (Uitvoeringswet internationale kinderbescherming). (*bron*: rechtbank)

IDA1IPSC (*bron*: rechtbank) *B&R*, nr. 10, oktober 2010, Jurisprudentie, onder redactie van mr. J.C. Tomson: 'Is toelatingseis voor staatloze optant in strijd met Staatloosheidsverdrag?'